

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala

Toimintakertomus vuodelta 2020

Tuloslaskelma	Alkuperäinen TA 2020	Siitä muutos	TA+muut. 2020	TP 2020	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2019
Toimintatuotot	4 952 835	-279 042	4 673 793	5 278 000	-604 207	-13 %	5 872 922
Myyntituotot	847 535	-23 427	824 108	1 126 429	-302 321	-37 %	1 187 035
Maksutuotot	3 211 800	-698 020	2 513 780	2 551 856	-38 076	-2 %	3 101 755
Tuet ja avustukset	524 500	514 030	1 038 530	1 397 576	-359 046	-35 %	1 227 955
Muut toimintatuotot	369 000	-71 625	297 375	202 139	95 236	32 %	356 177
Toimintakulut	-99 006 763	1 439 932	-97 566 831	-96 760 546	-806 285	1 %	-96 977 926
Henkilöstökulut	-55 414 256	289 000	-55 125 256	-55 090 212	-35 044	0 %	-54 795 987
Palvelujen ostot	-16 488 001	936 146	-15 551 855	-15 669 052	117 197	-1 %	-16 186 397
Aineet, tarv. ja tavarat	-2 745 033	-45 714	-2 790 747	-2 710 659	-80 088	3 %	-2 948 306
Avustukset	-8 027 598	184 000	-7 843 598	-7 234 606	-608 992	8 %	-7 280 672
Muut toimintakulut	-16 331 875	76 500	-16 255 375	-16 056 016	-199 359	1 %	-15 766 565
Toimintakate	-94 053 928	1 160 890	-92 893 038	-91 482 546	-1 410 492	2 %	-91 105 004
Poistot ja arvonal.	-769 000	0	-769 000	-634 804	-134 196		

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan talousarvion toimintakate alittui 1 410 492 euroa. Toimintatulot ylittivät muutetun talousarvion 604 207 euroa. Toimintatuottojen ylittyminen johtui suuremmista myyntituotoista sekä saaduista suuremmista tuista ja avustuksista. Toimintakulut alittivat muutetun talousarvion 806 285 eurolla. Säästöä syntyi avustusten maksamisesta, erityisesti varhaiskasvatuspalveluissa. Toimialan tulosalueista koulutuspalveluja lukuun ottamatta muut tulosalueet alittivat budjetoidun toimintakatteensa.

Vuoden 2020 toimintaan vaikutti suuresti koronapandemia. Maaliskuussa 2020 koulut ja lukio siirtyivät etäopetukseen kahdeksi kuukaudeksi. Kirjastot, kunnalliset liikunta- ja nuorisotilat sekä Monikko suljettiin. Varhaiskasvatuksessa päiväkodit olivat auki, mutta vanhemmat ottivat lapset pääosin kotiin hoidettavaksi. Lasten kotonaoloajalta tehtiin maksuvapautuspäätökset hoitomaksuista. Nuoriso- ja liikuntapalvelujen toimintaa siirrettiin somekanaviin. Kunnan työntekijät selvittivät yli 80-vuotiaiden hyvinvoinnin tilaa puhelimitse keväällä 2020. Toukokuussa koulut palasivat lähiopetukseen. Kirjastot avattiin kesäkuussa sekä liikunta- ja nuorisopalvelujen kesätoiminta käynnistyi. Syksyllä 2020 lukiokoulutus on toteutettu pitkälti hybridikoulutuksena, jossa lähi- ja etäopiskelu on vaihdellut. Loppusyksystä kirjastot siirtyivät rajoitettuun lainaamiseen sekä suljettiin multa osin. Nuorisotilat ja kunnalliset liikuntatilat suljettiin koronatilanteen heikentyessä. Korona on lisännyt yhteistyötä Kuuma-kuntien sekä Keusoten kuntien sivistystoimen johdon kesken. Samoin yhteistyö Keusoten kanssa on tiivistynyt liittyen korona-asioihin.

Toimintaa on kuitenkin kehitetty koronatilanteesta huolimatta. Alkuluokkatoimintaa on laajennettu. Samoin koulupäivien yhteyteen on lisätty harrastuskerhoja koronan sallimissa puitteissa. Kulttuuripolkutoiminta käynnistyi syksyllä 2020.

Palveluverkkosuunnitelmaa valmisteltiin yhteistyössä kunnan eri toimijoiden kanssa. Alkuvuonna 2020 osallistettiin lapsia ja nuoria sekä toimialan henkilökuntaa palveluverkkotyöhön. Keväällä 2020 valmisteltiin tilakeskuksen johdolla Rajamäen kampuksen, Urheilupuiston koulun, Lepsämän koulun sekä Tornitien päiväkodin hankesuunnitelmia palveluverkkosuunnitelman valmistelun yhteydessä. Joulukuussa valtuusto hyväksyi lukion osalta lukiotoiminnan keskittämisen kirkonkylään uudisrakennukseen. Muulta osin palveluverkkosuunnitelma hyväksyttiin tammikuussa 2021. Palveluverkkosuunnitelman valmistelun rinnalla valmisteltiin Nuukan toimenpideohjelman sekä Nuuka-ohjelman päivitystä.

Vuoden 2020 alussa Seitsemän veljeksien koulun vanhimmasta osasta siirryttiin väistötiloihin opiskelemaan. Loppukeväästä 2020 valmistuivat Lepsämän koululle väistötilat, jotka korvasivat palaneen koulurakennuksen ja vanhan puukoulurakennuksen. Lukuvuoden 2020 - 2021 alussa lukion Rajamäen toimipiste siirtyi väistötiloihin. Marraskuussa 2020 Tornitien päiväkodin toiminta siirrettiin väistötiloihin.

Loppuvuodesta 2020 valmistui Rajamäelle Metsolan päiväkotitoiminta. Uuteen päiväkotiin siirtyi alkuluokkatoiminta Toivojentien päiväkodista. Joulukuussa valmistui myös korvaavat tilat palaneen koulurakennuksen tilalle Valkjärvellä. Samoin valmistui Maaniiton koulun peruskorjaus.

Vuoden 2020 aikana kilpailutettiin kunnan hankintapalveluiden toimesta kunnan oppilaskuljetukset sopimuskaudelle 1.8.2020 - 31.7.2024.

Vuosi 2020 oli Aleksis Kiven Seitsemän veljeksien 150-vuotta juhluvuosi. Juhlavuotta juhlistettiin erityisesti alkuvuonna erilaisin juhlallisuuksin. Korona muutti juhluvuoden tapahtumien toteutusta maaliskuun 2020 jälkeen.

Subjekttiivisessa varhaiskasvatusoikeudessa tapahtui muutos 1.8.2020 alkaen. Muutos lisäsi varhaiskasvatuspalvelujen piiriin tulevien lasten määrää. Loppuvuodesta 2020 hyväksyttiin eduskunnassa oppivelvollisuuden laajenemiseen liittyvä lainsäädäntö. Samoin hyväksyttiin muutokset varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakiin.

Nurmijärven kunta on saanut kohdennettua erillistä valtionavustusta useille eri hankkeille toiminnan kehittämiseen varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa sekä lukiokoulutuksessa. Samoin on saatu erityisavustusta koronaviruksen (COVID-19) aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa sekä lukiokoulutuksessa. Kunta on myös ollut mukana alueellisissa hankkeissa Kuuma-TVT – verkostossa sekä Uutta koulua -hankkeessa. Lisäksi nuorisopalveluissa saatiin lisää valtion erillistä avustusta etsivään nuorisotyöhön sekä työpajatoimintaan.

Arvio tulevasta kehityksestä

Koronapandemian vaikutus tulee heijastumaan pitkälti tulevaisuuteen. Koronapandemia on lisännyt eri somekanavien käyttöä erityisesti liikunta- ja nuorisopalveluissa. Somen käyttö palveluissa tulee lisääntymään aikaisempaan verrattuna. Koronapandemialla on ollut vaikutusta lasten ja nuorten hyvinvointiin. Tarvitaan lisää erilaisia tukitoimia niille nuorille ja lapsille, jotka ovat syrjäytymisvaarassa koronapandemiasta johtuen. Koronapandemian jatkuessa se heijastuu erityisesti aikuisten harrastustoimintaan ja tapahtumien järjestämiseen.

Lainsäädännössä tapahtuneet ja tapahtuvat muutokset vaikuttavat erityisesti varhaiskasvatuksessa. Muutoksilla on vaikutusta lasten määrään varhaiskasvatuspalvelujen piirissä. Muutosten perusteella lasten osallistumisaste varhaiskasvatuspalveluissa nousee. Varhaiskasvatuksessa asiakasmaksuissa tapahtuu muutoksia 1.8.2021 alkaen. Lainsäädännössä tapahtuvat muutokset pienentävät asiakasmaksuista saatavia tuloja. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu alkaa elokuussa 2021 ja kestää vuoteen 2024. Nurmijärvellä arvioidaan kokeiluun osallistuvat n. 20 % ikäluokasta.

Lasten ja erityisesti alle 3-vuotiaiden määrä on kasvanut kunnassa muuten myötä. Tämä heijastuu varhaiskasvatuspalvelujen kysyntään. Jos muutto jatkuu tämänhetkisenä, on haasteita saada riittävästi varhaiskasvatuspaikkoja niitä tarvitseville.

Oppivelvollisuuden laajentuminen lisää kunnan veloitteita ohjauksen näkökulmasta perusopetuksessa. Toisen asteen maksuttomuus lisää menoja kunnassa. Valtio on luvannut korvata lisääntyneet menot, mutta tällä hetkellä näyttää siltä, että korvaus ei kata kaikkia menojen lisäyksiä.

Alkuluokkatoiminta laajenee edelleen. Tavoitteena on toiminnan vakinaistaminen lähiaikoina. Nurmijärven kunta on mukana kehittämässä Suomen harrastustoiminta mallia. Harrastustoimintaa laajennetaan koulupäivän yhteydessä. Toiminta tapahtuu yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa ja lasten ja nuorten toiveiden mukaisesti.

Kunnan tuottamia ikäihmisille suunnattuja palveluja kehitetään. Kunnan alueella tuotettuja palveluja tehdään tunnetuksi kokoamalla niistä tietoja palveluoppaaseen. Samoin kunta on hakeutumassa Voimaa vanhuuteen hankkeeseen. Hankkeen avulla kehitetään ikäihmisille suunnattuja liikuntapalveluja.

Yhdyspintatyötä Keusoten kanssa tulee kehittää edelleen. Hyvinvointityössä rakennetaan alueellisia suunnitelmia sekä pyritään rakentamaan palveluketjuja kuntien ja Keusoten palvelujen kesken toimimaan kuntalaisen näkökulmasta parhaalla mahdollisella tavalla.

Henkilöstö

Toimialan palveluksessa olevan henkilökunnan määrä 31.12.2020 ryhmiteltyinä seuraavasti:

HTV1	31.12.2020	31.12.2019
Vakinaisia	895,1	904,2
Määräaikaisia ja sijaisia	366,9	372,6

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Prosessit ja tietojärjestelmät

Tietojärjestelmissä tapahtuvat katkokset tuovat haavoittuvuutta toimintaan. Koulukuljetusten osalta Kouluun.fi-palvelun kautta huoltajat näkevät lapsensa hakupaikan ja -ajan sekä kuljettavan ajoneuvon tiedot. Jos palvelun toimintaan tulee häiriö, huoltajille ilmoitetaan lasten hakuajat tekstiviestinä massalähetyksenä Movit -reititysohjelman kautta.

Varhaiskasvatuksen Päikky-järjestelmän kautta kerätään tieto lasten osallistumisesta varhaiskasvatukseen. Järjestelmän kautta tiedotetaan huoltajia sekä huoltajat varaavat hoitoajat. Jos järjestelmässä on häiriöitä, se hankaloittaa toimintaa.

Pandemia-aikana tiedottamiseen on käytetty Wilma- ja Päikky-järjestelmiä. Haasteena tiedottamisessa on ollut se, että tiedotteita on ollut runsaasti ja Wilman yleinen tiedotusosuus on jäänyt huomaamatta huoltajilta. Joissain tilanteissa järjestelmässä kohdennetun tiedotteen eteenpäin saattaminen on tuonut haasteita.

Prosessien osalta tiedottamisen prosessit ovat korostuneet pandemia-aikana. Talousarvion valmisteluprosessia tulee selkiyttää.

Henkilöstön osaaminen ja saatavuus

Henkilöstön saatavuudessa on ollut haasteita erityisesti varhaiskasvatuksessa. Lyhytaikaisiin sijaistuksiin on ollut haasteita saada työntekijöitä. Samoin varhaiskasvatuksen opettajista on pulaa.

Koulupsykologien osalta on ollut vaikeuksia täyttää sekä vakituisia että sijaisten työtehtäviä pätevien hakijoiden vähäisyyden vuoksi.

Kelpoisten hakijoiden määrä on myös laskenut esim. nuorisopalvelujen tehtäviin.

Suhdannevaihtelut

Pandemia on aiheuttanut työttömyyden kasvua. Työttömien määrä oli Nurmijärvellä vuoden 2020 lopussa 11,2 %. Työttömyys on lyhyellä ajalla kaksinkertaistunut. Nuoria työttömiä oli vuoden 2020 lopussa 292. Työttömyyden lisääntyminen näkyy erityisesti nuorten ja perheiden pahoinvoinnin lisääntymisenä.

Lainsäädännön muutokset

Varhaiskasvatuksessa toteutettiin viime vuonna subjektiivisen päivähoito-oikeuden muutos, joka on lisännyt lasten osallistumista varhaiskasvatukseen. Muutokset varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaisissa vähentävät kuntien tuloja syksystä 2021 alkaen. Samoin arvioidaan lasten määrän lisääntyvän varhaiskasvatuspalveluissa, kun suurella osalla palvelujen käyttäjistä maksut pienevät. Keskustelu lasten kotihoidontuen lakkauttamisesta ja perhevapaaudistuksesta vaikuttaa myös varhaiskasvatuspalveluihin ja niiden kysyntään. Kunnan osallistuminen kaksivuotiseen esiopetuksen kokeiluun tuo haasteita varhaiskasvatuksen järjestelyihin ja alkuluokkatoiminnan kehittämiseen.

Oppivelvollisuuden laajeneminen lisää kuntien kustannuksia ja tuo lisää velvoitteita oppilaanohjaukseen perusopetuksessa. Asuinkunnalle tulee myös lisää velvoitteita, jos opiskelija lopettaa toisen asteen oppilaitoksessa oppivelvollisuusaikana.

Vahingot

Ilkivallan lisääntyminen on aiheuttanut vahinkoja kiinteistöihin, joissa tapahtuu sivistys- ja hyvinvointitoimialan toimintaa.

Toiminnan keskeytykset

Koronapandemia aiheutti keväällä ja syksyllä 2020 toiminnan keskeyttämistä erityisesti vapaa-ajan palveluissa. Kirjastot, kunnan liikunta- ja nuorisotilat sekä Monikkosali suljettiin keväällä sekä loppusyksystä 2020. Loppusyksystä 2020 kirjastoista on voinut lainata ennakkoon varattuja kirjoja ja muuta materiaalia. Tapahtumatuotanto keskeytettiin keväällä 2020 ja syksyllä 2020 tuotanto on muuttanut muotoaan. Tällä hetkellä tapahtumista tehdään striimuksia.

Peruskoulut ja toisen asteen oppilaitokset siirtyivät keväällä 2020 pääosin etäopetukseen kahden kuukauden ajaksi. Lähiopetuksessa olivat 1–3 luokkien oppilaat sekä erityisen tuen oppilaat. Syksyllä 2020 lukio on toiminut hybridimallilla, jossa yksi ikäluokka on ollut etäopetuksessa.

Oppilas- ja opiskelijahuolto toimi keväällä 2020 pitkälti etäyhteyksien kautta. Samoin kotoutumispalvelujen toiminta siirtyi osittain etätapaamisiin.

Keskeneräiset oikeudenkäynnit

Lepsämän ja Valkjärven koulupaloihin liittyvät korvausoikeudenkäynnit ovat vielä kesken.

Muut oikeudelliset ja viranomaisten toimenpiteeseen liittyvät riskit

Tämän hetken yhtenä riskinä on varhaiskasvatuspaikkojen riittävyys ja uusien paikkojen järjestäminen kaikille paikkaa tarvitseville, erityisesti Klaukkalan alueella. Varhaiskasvatuksessa on noussut osallistumisaste varhaiskasvatukseen sekä muuton kautta alle 3-vuotiaiden lasten määrän kasvu.

Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä toimialalla

Kuluneella tilikaudella on konkretisoitunut pandemiariski ja sen aiheuttamat haasteet toiminnalle. Riskien ennakoinnissa ei ole osattu varautua nyt toteutuneeseen pandemiariskiin. Pandemian myötä on siirrytty toiminnoissa etätyöhön. Etätyön tuomia riskejä ei välttämättä ole pystytty ennakoimaan riskienhallinnassa. Kunnassa käytössä oleva riskienhallinnan järjestelmä on tuonut haasteita riskien dokumentointiin.

Valvonnassa ei ole huomattu puutteita toimialalla kuluneena tilikaudella.

Investointien toteutuminen

Investointihanke	Alkuperäinen TA 2020	Siitä muutos	TA+muut. 2020	TP 2020	Poikkeama	Poikkeama %
Maaniitun koulu, peruskorjaus, k	-400 000	0	-400 000	-265 599	-134 401	34 %
Lepsämän koulu, väistötilat, kalu	0	-105 000	-105 000	-105 001	1	0 %
Nurmijärven lukio, Rki, väistötila	0	-160 000	-160 000	-171 631	11 631	-7 %
Kivenpuiston koulu, lisätila, kalus	0	-30 000	-30 000	-27 249	-2 751	9 %
Metsolan päiväkotij, uudisrakennu	-300 000	0	-300 000	-187 872	-112 128	37 %
Tornitien parakin kalusto	0	-150 000	-150 000	-135 667	-14 333	10 %
Klaukkalan kirjastosalin ja työtilc	-50 000	0	-50 000	-12 504	-37 496	75 %

Irtaimiston hankintaan varatuista määrärahoista jäi käyttämättä Maaniitun koulun peruskorjauksen ja Metsolan uudisrakennuksen osalta noin 245 000 euroa. Irtaimiston hankinnat sijoittuivat loppuvuoteen ja osa hankinnoista jäi toteutumatta. Vuoden 2021 ensimmäisessä osavuositarkastuksessa tullaan esittämään määrärahaa loppuihin irtaimistohankintoihin Maaniitun ja Metsolan osalta.

Sitovien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Strateginen linjaus	Tavoite	Toimiala	Tavoitteen toteumatieto TP 2020
	Vakiinnutamme ja laajennamme perusopetusikäisten harrastusiltapäivätoimintaa: 25 kerhosta 35 kerhoon/lukukausi, 460 kerhopaikasta 600 kerhopaikkaan/lukukausi.	Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	Tavoite toteutui. Toiminta käynnistyi helmikuussa yhteensä 31 kerholla. Toiminta oli keskeytettyä maaliskuusta alkaen kevään 2020 korona-pandemian takia. Syyslukukaudella toiminta saatiin taas käynnistettyä ja asetettu tavoite toteutui. Erialaisten kerhojen ja kerhopaikkojen lukumäärää saatiin kasvatettua yli tavoitteen. Kerhoja toteutui yhteensä syyslukukaudella 40 kappaletta ja kerhopaikkoja oli yhteensä tarjolla 600. Kevät- ja syyslukukaudella kerhopaikkoja oli yhteensä tarjolla 1058 paikkaa joista täyttyi 833.
	Vahvistamme Klaukkalan alueen yhteisöllisyyttä tukemalla asukkaiden osallisuutta toteuttamalla asukkaiden ideoimia toimintoja 10 kpl.	Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	Tavoite toteutui osittain. Nuorisopalveluissa kuulemistilaisuuksia järjestettiin yhteensä 5. Niihin osallistui n. 500 oppilasta neljästä koulusta. Ryhmiä oli yhteensä 22. Jatkosuunnitteluun osallistui 54 nuorta. Työryhmiä perustettiin 3 kpl: Nuorten päihteiden käytön ennaltaehkäisevä ryhmä, Harrastusfestariryhmä ja Peliryhmä. Koronapandemian takia suunniteltuja tapahtumia ei voitu järjestää.
	Alkuluokkatoimintaan (0-2 -luokat) osallistuvien lasten osuus kasvaa 25 %:sta 75 %:iin.	Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	Tavoite toteutui osittain. Alkuluokkatoimintaan (0-2 -luokat) osallistuvien lasten osuus kasvoi 25 %:sta 40 %:iin.
	Edistämme oikea-aikaista viestintää: laadimme kunnan viestintäohjelmaan pohjautuvan tiiviin toimintaohjeen toimialan viestintään ja huolehdimme, että toimimme toimintaohjeen mukaisesti.	Sivistys- ja hyvinvointitoimiala	Tavoite ei toteutunut. Kunnan sisäisen viestinnän pelisääntöjen valmistuessa (2021) laaditaan tarvittaessa ohjeistus toimialan viestintään.

Viihtyisä ja turvallinen Nummijärvi

Sujuva arki

Yritysten kunta

Osaavien työntekijöiden hyvin johdettu työpaikka

Aktiivinen vuoropuhelu ja viestintä

Terve talous ja linjakas päätöksenteko

Hallinto- ja talouspalvelut

	Alkuperäinen TA 2020	Siitä muutos	TA+muut. 2020	TP 2020	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2019
Toimintatuotot	500	0	500	3 442	-2 942	-588 %	1 773
Toimintakulut	-893 492	18 000	-875 492	-849 814	-25 678	3 %	-889 982
Toimintakate	-892 992	18 000	-874 992	-846 372	-28 620	3 %	-888 209

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Kunnan hankintapalvelut kilpailutti kunnan oppilaskuljetukset sopimuskaudelle 1.8.2020 - 31.7.2024. Hallinto- ja talouspalvelut osallistui kilpailutusprosessiin asiantuntijana kilpailutuksen eri vaiheissa.

Koronapandemian vuoksi tulosalueen työntekijät siirtyivät etätöihin keväällä.

Hallinto- ja talouspalvelujen toimintakate oli 846 372 euroa (96,7 %).

Koulutuspalvelut

	Alkuperäinen TA 2020	Siitä muutos	TA+muut. 2020	TP 2020	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2019
Toimintatuotot	592 515	0	592 515	842 607	-250 092	-42 %	830 842
Toimintakulut	-53 740 933	977 286	-52 763 647	-53 215 768	452 121	-1 %	-53 150 413
Toimintakate	-53 148 418	977 286	-52 171 132	-52 373 161	202 029	0 %	-52 319 571

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Koulutuspalveluiden toimintakate ylittyi 202 029 eurolla, käyttöprosentin ollessa 100,4 %. Ylitys johtuu Aleksia-liikelaitoksen vuoden 2021 alussa vuodelle 2020 kohdentamasta sisäisiä ravitsemus- ja siivouspalveluja koskevasta lisälaskusta (230 589 euroa).

Tilakeskuksesta siirrettiin 1.4.2020 kaksi kiinteistönhoitajan vakanssia koulutuspalveluihin. Siirron myötä vakanssien nimike muutettiin kouluisännäksi. Vuoden 2020 talousarvion henkilöstösuunnitelmaan sisältyi 1.8.2020 alkaen kahden oppilasohjaajan ja harrastetoiminnan koordinaattorin toimet, peruskoulun erityisluokanopettajan ja päätoimisen aineenopettajan virat sekä lukiokoulutuksen erityisopettajan ja opinto-ohjaajan virat. Kunnan huonontuneen taloudellisen tilanteen vuoksi harrastetoiminnan koordinaattorin tointa ei täytetty, vaan tehtävän hoitaminen sisällytettiin olemassa olevan henkilökunnan tehtäväkuviin.

Valtuuston kesäkuussa 2019 tekemän päätöksen mukaisesti Nurmijärven yhteiskoulun lukio ja Rajamäen lukio lakkautettiin 1.1.2020 alkaen ja niiden tilalle perustettiin uusi lukio, joka nimettiin Nurmijärven lukioksi. Lukio toimii edelleen kahdessa eri toimipisteessä.

Seitsemän veljeksien koulun vanhin osa asetettiin ympäristöviranomaisen toimesta käyttökieltoon 1.1.2020 alkaen. Tätä tilaa korvaavat väistötilat otettiin käyttöön kevätlukukauden koulutyön käynnistyessä. Kivenpuiston koulun lisätila sekä Lepsämän koulun ja Nurmijärven lukion Rajamäen toimipisteen väistötilat otettiin käyttöön syyslukukauden alussa. Valkjärven koulun uudisrakennus ja Maaniitun koulun peruskorjaus valmistuivat vuoden lopussa ja tilat otettiin käyttöön kevätlukukauden 2021 alussa.

Vuotta 2020 leimasi koronapandemia ja sen aiheuttamat poikkeukselliset opetusjärjestelyt perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa. Koronavirus alkoi edetä Suomessa nopeaa vauhtia maaliskuussa. Viruksen leviämisen hillitsemiseksi kunta suositteli aluksi perheitä pitämään myös terveet lapsensa kotona, jos heillä oli tähän mahdollisuus. Ylioppilaskirjoitusten turvaamiseksi Nurmijärven lukion I ja II vuositasen opiskelijat siirrettiin opiskelemaan etänä 16.3.2020 alkaen. Kun valmiuslaki otettiin käyttöön 18.3.2020, lähiopetus peruskouluissa ja lukiossa loppui joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta. Lähiopetukseen olivat aluksi oikeutettuja ne vuosiluokkien 1–3 oppilaat, joiden huoltajat olivat yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisessä asemassa sekä ne erityisen tuen oppilaat, jotka sitä huoltajan näkemyksen mukaan tarvitsivat. Myöhemmin oikeus lähiopetukseen laajeni koskemaan kaikkia vuosiluokkien 1–3 oppilaita erityisen tuen oppilaiden lisäksi. Väliaikaisesti tarkoitettu etäopiskelu kesti lopulta perusopetuksessa 13.5.2020 saakka ja lukiokoulutuksessa kevätlukukauden loppuun saakka.

Lukuvuoden 2020–2021 koulutyö käynnistyi sekä perusopetuksessa että lukiokoulutuksessa lähiopetuksessa. Koronaviruksen leviämisen ehkäisemiseksi koulutyön järjestämisessä noudatettiin Opetushallituksen, Opetus- ja kulttuuriministeriön, Keusoten sekä aluehallintoviraston ohjeita mm. opetusryhmien erillään pitämisestä, turvavälien noudattamisesta ja toimintojen porrastamisesta. Koronaviruksen aiheuttamat joukkoaltistukset johtivat enimmillään lähes 200 oppilaan ja opiskelijan asettamiseen terveysviranomaisten määräämään karanteeniin. Syksyn ylioppilaskirjoitusten turvaamiseksi abiturientit siirtyivät etäopiskeluun 27.8.2020 alkaen. Etäopiskelu kesti ylioppilaskirjoitusten päättymiseen saakka, jonka jälkeen palattiin lähiopetukseen 30.9.2020. Tämän jälkeen lukio toimi loppusyksyn hybridimallilla, jossa yksi ikäluokka kerrallaan oli etäopetuksessa.

Haastavasta vuodesta huolimatta toimintaa kehitettiin koko ajan. Uuden lukuvuoden alkaessa 1.8.2020 otettiin käyttöön perusopetuksen opetussuunnitelman oppimisen arviointia koskeva muutettu ja täydennetty luku 4. Alkuluokkatoiminta laajeni Rajamäen ja Syrjälän kouluihin. Alkuluokkatoimintaan liittyen käynnistettiin yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa alkuluokkaikäisille tarkoitettua EMO-luokan kaksi lukuvuotta kestävä pilotointi. Urheilupuiston koulussa pilotoitu liikuntapainotteinen opetus vakinaistettiin ja harrastusiltapäivätoiminta laajeni erilaisten kerhojen ja kerhopaikkojen lukumäärällä mitattuna yli asetettua tavoitteen.

Investointien toteutuminen

Investointihanke	Alkuperäinen TA 2020	Siitä muutos	TA+muut. 2020	TP 2020	Poikkeama	Poikkeama %
Maaniitun koulu, peruskorjaus, kalusto	-400 000	0	-400 000	-265 599	-134 401	34 %
Lepsämän koulu, väistötilat, kalusto	0	-105 000	-105 000	-105 001	1	0 %
Nurmijärven lukio, Rki, väistötilat, kalusto		-160 000	-160 000	-171 631	11 631	-7 %
Kivenpuiston koulu, lisätila, kalusto	0	-30 000	-30 000	-27 249	-2 751	9 %

Keskeisimmät perustiedot

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala koulutuspalvelut						
PALVELU	MITTARI		TP 2020	TA 2020	TP2019	TP 2018
Perusopetus	Peruskoulut	kpl	23	23	23	23
	Oppilaita	kpl	5 759	5 796	5 863	5 901
	* joista erityistä tukea tarvitsevat	kpl	592	555	555	542
	Vuosiviikkotuntia, koulut	vvt	10 720,12	10 617,10	10 617,12	10 410,00
		€/oppilas	7913	7191	7 861	7 505
	Tuntiresurssit	h/oppilas	1,86	1,79	1,81	1,76
	Luokkien keskikoko, yl.op.	hlö	19,0	19,8	18,9	19,8
	Luokkien keskikoko, er.op.	hlö	10	10	10	10
	Tuotot	€	23 129	0	47 390	40 749
	Kulut	€	45 591 328	44 790 739	46 138 747	44 326 210
	Netto	€	45 568 199	44 790 739	46 091 358	44 285 461
Koulukuljetukset**	Oppilaita kuljetusten piirissä	kpl	1732	1650	1 823	1684
	Kuljetuskustannukset	€/oppilas	1438	1 745	1 666	1 630
	Tuotot	€	0	0,0	0,0	0,0
	Kulut	€	2 489 874	2 880 000	3 036 860	2 744 106
	Netto	€	2 489 874	2 880 000	3 036 860	2 744 106
Lukiokoulutus	Lukiot	kpl	1	1	1	2
	Opiskelijoita	kpl	446	425	417	399
		€/opiskelija	6 655	6 427	6 375	6 383
		h/opiskelija	1,51	1,38	1,47	1,47
	Vuosiviikkotuntien määrä	kpl	675	585	615	585
	Tuotot	€	0	0	4 933	27 897
	Kulut	€	2 967 967	3 001 037	2 663 422	2 574 769
	Netto	€	2 967 967	3 001 037	2 658 489	2 546 871

**TP2019 ja eteenpäin luvuissa mukana esiopetuksen oppilaat ja varhaiskasvatukseen kirjatut kuljetuskulut

Perusopetuksen erillishankkeet

	Alkuperäinen TA 2020	Siitä muutos	TA+muut. 2020	TP 2020	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2019
Toimintatuotot	0	470 000	470 000	777 656	-307 656	-65 %	546 992
Toimintakulut	0	-550 000	-550 000	-883 258	333 258	-61 %	-691 906
Toimintakate	0	-80 000	-80 000	-105 601	25 601	-32 %	-144 915

Olelliset tapahtumat tilikaudella

Kunta on saanut vuoden 2020 aikana kohdennettua valtion erityisavustusta seuraaville hankkeille:

- Lukukoordinaattorit lukemisen edistäjinä, 68 000 €. Hankkeessa edistetään lukutaitoa, Nurmijärvellä hanke on kohdennettu varhaiskasvatukseen ja alkuopetukseen.
- Tasa-arvon edistäminen esi- ja perusopetuksessa, 300 000 €. Hankkeella mahdollistetaan lisähenkilöstöresurssia lähikouluihin tukemaan tehostetun ja erityisen tuen oppilaiden opiskelua.
- Valtion erityisavustus koronaviruksen (COVID-19) aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa, 564 250 €. Avustuksella mahdollistetaan henkilöstöresurssia koronaviruksesta aiheutuvien poikkeuksellisten opetusjärjestelyiden ja oppimisvajeen tasaamiseksi.
- Valtion erityisavustus lukiokoulutukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi, 100 699 €. Hankkeella tuetaan lukion opiskelijoiden opiskelijahuoltoa sekä pienennetään kurssikokoja, lisätään kurssitarjontaa sekä tarjotaan yksilöllistä tukea opiskelijoille.
- Valtion erityisavustus syksyn 2020 ylioppilastutkinnon lisäresurssitarpeiden korvaamiseen, 2920 €. Hankkeella korvataan koronaviruksesta aiheutuneita maksuttomia uusintakokeita ja niiden korjaus ja järjestelypalkkioita.
- Erityisavustus kunnille harrastamisen Suomen mallin toteuttamiseen, 98 000 €. Hankkeella laajennetaan harrastuiltapäivän toimintaa ja kehitetään harrastekerhotoimintaa koulujen yhteyteen.
- Valtionavustukset kielten tutoropettajatoiminnan kehittämiseen 2020, 3000 €. Hankkeella tuetaan kielenopetuksen kehittämistä.

Lisäksi Nurmijärven kunta on mukana Porvoon koordinoimassa alueellisessa Lukeva kunta -hankkeessa, Kangasalan koordinoimassa Oppilasagenttitoiminnan kehittämishankkeessa sekä Hämeenlinnan koordinoimassa Digikilta 3 -hankkeessa.

Aikaisemmin aloitetuista hankkeista on vuoden 2020 aikana ollut meneillään vielä seuraavat hankkeet (suluissa hankkeen päättymisajankohta):

- Kerhotoiminnan kehittäminen (30.6.2021)
- Tasa-arvoa edistävät toimenpiteet esi- ja perusopetuksessa (31.12.2020)
- Vieras kieli haltuun alkuopetuksessa (30.6.2021)
- Kielten tutoropettajatoiminta (31.12.2020)
- Nurmijärven tutoropettajat- opetuksen ja oppimisen kehittäjät (31.12.2020)
- Nurmijärven tutoropettajat- koulun pedagogiset kehittäjät (31.7.2021)
- Lukioiden uudistamishanke 2019 (30.6.2021)
- Kokonaisvaltaista hyvinvointia lukiolaisille (31.12.2020)
- KuumaTVT-verkosto alueellisen tutortoiminnan kehittäjänä 2019 (31.7.2021)
- Kuuma- verkosto lukioiden tutortoiminnan alueellisena kehittäjänä (30.6.2021)
- Alueellinen #Uuttakoulu- hanke (30.11.2020)
- Koulutuksellisen tasa-arvon edistäminen sekä siihen liittyvät kokeilut (31.12.2020)
- Innovatiiviset kokeilut ja kehittäminen Nurmijärven kouluissa (30.11.2020)

Lisäksi Nurmijärvi on ollut mukana Hämeenlinnan hallinnoimassa Digikilta 2-yhteishankkeessa, joka päättyi 31.12.2020

Varhaiskasvatus

	Alkuperäinen TA 2020	Siitä muutos	TA+muut. 2020	TP 2020	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2019
Toimintatuotot	3 223 780	-622 647	2 601 133	2 630 651	-29 518	-1 %	3 051 376
Toimintakulut	-35 415 603	744 227	-34 671 376	-33 654 173	-1 017 203	3 %	-33 663 120
Toimintakate	-32 191 823	121 580	-32 070 243	-31 023 522	-1 046 721	3 %	-30 611 744

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Varhaiskasvatuksen toimintakate oli vuoden lopussa 31 023 522 euroa ja käyttöprosentti oli 96,7. Muutettu talousarvio alittui 1 046 721 euroa.

Vuotta 2020 leimasi maaliskuusta alkaen koronapandemia. Varhaiskasvatusta ei kuitenkaan suljettu, mutta valmiuslain voimassaolon aikana annettiin perheille vapautuksia asiakasmaksusta ja suuri osa perheistä otti lapsensa kotihoitoon ajalla 16.3.-15.5.2020. Tämä aiheutti melkoisen tulojen aleneman, koska asiakasmaksuja korvattiin myös yksityisille palvelusetelituottajille ja yksityisen hoidon tuen avulla toimiville yrittäjille. Tuottojen aleneminen oli tuolloin noin 400 000 euroa.

Koronapandemian aikana on noudatettu tarkasti OPH:n, THL:n, HUS:n, Keusoten ja AVI:n ohjeistuksia lasten ja henkilökunnan turvallisuuden takaamiseksi. Vuoden aikana kaksi päiväkotiryhmää joutui karanteeniin kokonaisuudessaan. Silloin kaikki ryhmien lapset ja kasvattajat olivat kotona. Työntekijät ovat käyneet testeissä ahkerasti.

Varhaiskasvatus oli mukana omalla osuudellaan palveluverkon valmistelutyössä ja NUUKA-ohjelman valmistelussa.

Varhaiskasvatuksen subjektiivisen oikeuden rajoitus poistui 1.8.2020 ja se vaikutti lasten määrän nousemiseen varhaiskasvatuksessa. Nyt kaikilla kunnan lapsilla on subjektiivinen oikeus varhaiskasvatukseen. Kerhopaikkoihin ei ollut enää niin paljon hakijoita kuin aikaisemmin.

Alkuluokkatoiminta laajeni syksystä 2020 koskemaan Syrjälän päiväkotia yhdessä Syrjälän koulun kanssa. Metsolan päiväkodin alkuluokkatoiminta alkoi vuoden vaihteessa, kun Toivojentien päiväkotien esiopetusryhmät siirtyivät sinne yhdessä Rajamäen koulun 1. ja 2. luokkien kanssa.

Kirkonkylän päiväkodissa alkoi 2-vuotinen pilotti emoluokka-kokeilusta elokuusta. Emoluokka on erityisen tuen luokka vahvasti psyykkisesti oireileville lapsille. Ryhmässä toimii erityisluokanopettaja, erityisohjaaja (sairaanhoidtaja), jonka vastuulla on psykososiaalinen tuki, lastenhoitaja ja varhaiserityiskasvatuksen lastenhoitaja. Rakenteita toimintaan on haettu Alva-toiminnan (alueellinen vaativan oppilashuollon verkosto) ja erikoissairaanhoidon verkoston kautta.

Vuoden 2020 marraskuusta alkaen varhaiskasvatukseen alkoi tulla hakemuksia niin, että loppuvuodesta jouduttiin lakkauttamaan Kuusitien kerhotila ja muuttamaan se päiväkodiksi. Samaan aikaa siirrettiin 5-vuotiaita lapsia omien koulupolkunsa mukaisiin päiväkoteihin, jotta saatiin tilaa muihin päiväkoteihin. Osa perheistä sai kerhopaikan Viirin kerhotiloista ja osa siirtyi päiväkoteihin.

Tornien väliaikainen päiväkoti aloitti toimintansa 30.10.2020. Neliryhmäisen päiväkodin tilalle saatiin 5-ryhmäinen uusi tila, joka täytyikin melko nopeasti alueen jonossa olevista lapsista.

Metsolan päiväkoti valmistui loppuvuodesta ja aloitti toimintansa 7.1.2021 ja Toivojentien päiväkodeista kaikki esiopetuksen oppilaat muuttivat Metsolan alkuluokkiin. Toivojentien päiväkodit jäivät tyhjäksi, mutta Erkki-talo joudutaan ottamaan käyttöön uudelleen 1.3.2021 alkaen lasten määrän kasvun takia.

NUUKA-ohjelmassa päätettiin, että lähivuosien päiväkoti-investoinnit tehdään yksityisesti. Kun tilanne näytti siltä, etteivät lapset mahdu tulevaisuudessa nykyisiin tiloihin, päätettiin hankkia uutta tilaa Klaukkalaan Hoivatilojen kautta ja jossa toimijana on Pilke-päiväkodit. Uusi tila valmistuu vuodenvaihteessa 2021-2022.

Vuoden 2020 lopussa kaikki päiväkotitilat olivat täynnä, lasten määrä kunnallisessa varhaiskasvatuksessa oli 1700 lasta ja yksityisessä varhaiskasvatuksessa 468 lasta. Poikkeavaa oli se, että melkein kaikki uudet hakijat olivat alle 3-vuotiaita. Syntyvyys ei ole kuitenkaan noussut, joten hoitopaikkaa hakevat perheet ovat olleet Nurmijärvellä muuttajia. Kaikki perheet eivät olleet tyytyväisiä lasten siirtoihin tai muihin järjestelyihin, mikä on ymmärrettävää. Tästä koitui vaikeita ja energiaa vieviä tilanteita perheiden kanssa.

Kerhoissa lapsia oli yhteensä 116 ja kotihoitossa kotihoiton tuella 794, joista 253 käytti myös kotihoiton tuen kuntalisää.

Uusia työntekijöitä on jouduttu palkkaamaan kaikkiaan 1.8.2020 -1.3.2021 välisenä aikana yhteensä 13, joko varhaiskasvatuksen sisältä siirtäen tai uusia työntekijöitä rekrytoiden. Lapsijono kasvoi myös alkuvuonna 2021, jolloin jouduttiin tekemään päätös Toivojentien Erkki-talon avaamisesta uudelleen päiväkotikäyttöön 1.3.2021 alkaen. Varhaiskasvatusta tarvitsevien lasten jonon tiedetään jo nyt olevan sellaisella tasolla, että suunnitellaan avattavan Kuusitien toinenkin omakotitalo Klaukkalassa päiväkotikäyttöön. Tilassa toimii tällä hetkellä koululaisten iltapäivähoito, joka siirretään mahdollisesti koulujen tiloihin loppukevään ajaksi. Lisäkustannuksia aiheutuu vuodelle 2021 kalusteiden ostamisesta ja henkilökunnan palkkaamisesta.

Eduskunta hyväksyi varhaiskasvatukseen joulukuussa uusia lakeja. Asiakasmaksulain 5 ja 8 pykälää muutettiin ja laki astuu voimaan 1.8.2021. Laissa korotettiin perheiden tuloarvoja 31 prosenttia, mikä merkitsee Kuntaliiton arvioiden mukaan tulojen 26 % alenemaa vuoden 2019 tilinpäätöksen mukaisiin tuloihin. Valtio on luvannut korvata kuluja jakamalla yhteisöveron tuotosta kunnille suuremman osan.

5-vuotiaiden maksuttomasta kaksivuotisesta esiopetuksesta säädettiin kokeilulaki, jossa satunnaisotannalla valittiin kunnat, jotka osallistuvat kokeiluun tai kokeiluun verkokikuntana. Nurmijärvi valittiin koekunnaksi. Tämä tarkoittaa sitä, että 5-vuotiaiden määrä

lisääntynee hiukan varhaiskasvatuksessa ja tulot vähenevät esiopetuksen osalta, koska se on maksutonta. Tuottojen väheneminen korvataan koeyksiköiden osalta.

Varhaiskasvatuslain uudistamisen yhteydessä muutoksia on tulossa 36 §:ään henkilöstön mitoituksesta poikkeamista. Lakiin lisätään uudet pykälät 57 a §, jossa säädetään henkilöstöön kuuluvan ilmoitusvelvollisuudesta, jotta lapsen varhaiskasvatuksen toteuttamista koskevat epäkohdat tulisivat tietoon, ja 57 b §, jossa säädetään jatkotoimenpiteet ilmoittamisesta epäkohdista Aluehallintovirastoon ja Valviraan. Lait tulevat voimaan 1.8.2021. Tämä saattaa nostaa henkilöstökuluja.

Esiopetusta ja varhaiskasvatusta koskevat hankkeet:

- Lukukoordinaattorit lukemisen edistäjinä. Hanke on kohdennettu varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen (yht. 68 000 €).
- Tasa-arvon edistäminen esi- ja perusopetuksessa. Hankerahoilla on mahdollisuus palkata lisää työntekijöitä tehostetun ja erityisen tuen oppilaiden opiskeluun (yht. 300 000 €).
- Valtion erityisavustus koronaviruksen aiheuttamien vaikutusten tasoittamiseen esi- ja perusopetuksessa (yht. 564 250 €).
- Liikunnan kehittämisen hanke: Seikkailijan matkassa-nujuamme Nurmijärvellä. 68 000 euroa ja omavastuu siitä 50 %.
- Lukemisen edistämisen hanke: Lukukoordinaattorit edistämässä lukutaitoa ja kielitietoisuutta. 61 000 euroa, omavastuu 10 %.

Investointien toteutuminen

Investointihanke	Alkuperäinen TA 2020	Siitä muutos	TA+muut. 2020	TP 2020	Poikkeama	Poikkeama %
Metsolan päiväkotij, uudisrakennus	-300 000	0	-300 000	-187 872	-112 128	37 %
Tornitien parakin kalusto	0	-150 000	-150 000	-135 667	-14 333	10 %

Metsolan päiväkotij valmistui. Tornitien väliaikainen päiväkotij valmistui.

Keskeisimmät perustiedot

PALVELU		TP2020	TA2020	TP2019	TP2018
KUNNALLINEN					
VARHAISKASVATUS					
Päiväkotihoido					
Yli 3-vuotiaat kokop.	kpl	1 294	1 265	1 278	1 255
Yli 3-vuotiaat osap.	kpl	100	108	156	151
Alle 3-vuotiaat kokop.	kpl	242	313	231	226
Alle 3-vuotiaat osap.	kpl	26	109	44	39
Asiakkaat yhteensä	kpl	1 662	1 795	1 709	1 671
Tuotot	€	2 363 667	3 223 780	2 717 124	2 876 787
Kulut	€	24 246 803	28 049 930	24 059 936	26 407 381
Netto	€	21 883 136	24 826 150	21 342 812	23 530 594
Kulut/asiakas	€	16 911	13 831	12 488	14 082
Perhepäivähoito					
	kpl	38	47	38	49
Tuotot	€	83 022	122 000	92 379	115 468
Kulut	€	508 901	524 240	573 016	630 588
Netto	€	425 879	402 240	480 637	515 120
Kulut/asiakas	€	11 207	8 558	12 648	10 512
Erittely					
Varhaiserityiskasvatus, kpl					
		230	200	208	167
Kulut	sis. edellisiin	1 632 865	1 610 000	1 560 601	1 567 211
Kulut/asiakas		7 099	8 050	7 502	9 348
Ympärivuorokautinen					
varhaiskasvatus					
	kpl	95	95	95	95
Kulut	sis. edellisiin	1 350 648	1 600 000	1 486 737	1 482 577
Kulut/asiakas		13 073	16 842	15 650	15 606
tulot		108 711			
Esiopetus					
	kpl				
Ainoastaan esiopetus 4h	117	117	100	109	101
Esiopetus+täydentävä päiväh.	508		591	589	590
Kulut sis. edellisiin	30 %				2 926 010
	sis . Edell.ositt				
Avoin toiminta					
Kerhot		116	140	143	156
Avoin päiväkotitoiminta		kiinni 16.3. alk	60	40	66
Leikkiuistotoiminta		kiinni 16.3. alk	50	30	49
Asiakkaat yhteensä		116	250	219	271
Kulut		661 087	635 201	701 745	629 792
Kulut/asiakas		5 440	2 541	3 204	2 324
Kunnallinen varhaiskasvatus yhteensä					
Asiakkaat	kpl	1 933	2 192	2 075	2 092
Tuotot	€	2 630 651	3 223 780	3 051 375	2 992 255
Kulut	€	27 507 515	28 574 170	27 494 613	27 037 969
Netto	€	24 876 864	25 350 390	24 443 238	24 045 714
Kulut/asiakas	€	12 869	11 565	11 780	11 494

PALVELU		TP2020	TA2020	TP2019	TP2018
YKSITYINEN VARHAISKASVATUS					
Yksityisen hoidon tuki ja sen kuntalisä					
Yksityisen hoidon tuki	kpl	74	83	76	77
Kuntalisä	kpl	74	83	76	77
Yhteensä	kpl	74	83	76	77
Kulut	€	438 424	400 000	435 032	421 709
Bruttokulut/asiakas	€	5 924	4 819	5 724	5 476
Palveluseteli	kpl	394	450	412	427
Tuotot	€	0	0	0	0
Kulut	€	2 890 215	2 925 000	2 932 893	3 098 990
Kulut/asiakas	€	7 336	6 500	7 119	7 257
Kotihoito					
Kotihoidon tuki					
Perheet	kpl	573	556	556	614
Lapset	kpl	794	867	822	914
Kotihoidon tuen kuntalisä	kpl	253	250	241	257
Kulut yhteensä	€	2 829 941	3 550 290	2 785 094	3 123 161
Tuotot	€	0	0	0	0
Kulut/asiakas	€	3 564	4 094	3 388	3 417
Yksityinen varhaiskasvatus ja kotihoito					
Asiakkaat	kpl	1 262	1 400	1 310	1 418
Kulut	€	6 158 580	6 925 290	6 168 507	6 665 262
Kulut/asiakas	€	4 880	4 947	4 709	4 700
Nurmijärven varhaiskasvatus yhteensä					
kunnallinen ja yksityinen palvelutuotanto					
Asiakkaat	kpl	3 195	3 592	3 309	3 510
Tuotot	€	2 630 651	3 223 780	3 051 375	2 992 255
Kulut	€	33 674 098	35 530 220	33 663 120	33 703 232
Netto	€	31 043 447	32 306 440	30 611 745	30 710 977
Kulut/asiakas	€	9 716	8 994	9 251	8 749

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

	Alkuperäinen TA 2020	Siitä muutos	TA+muut. 2020	TP 2020	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2019
Toimintatuotot	197 750	-38 470	159 280	154 309	4 971	3 %	243 745
Toimintakulut	-3 297 120	156 024	-3 141 096	-3 004 041	-137 055	4 %	-3 171 772
Toimintakate	-3 099 370	117 554	-2 981 816	-2 849 731	-132 085	4 %	-2 928 026

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Kirjasto- ja kulttuuripalvelujen budjetti alittiin 132 085 eurolla. Alkuperäisestä talousarviosta jäi toteutumatta niin tuloja kuin menojaakin. Toimintaa jouduttiin sopeuttamaan koronarajoitusten mukaisesti kaikissa tulosalueen yksiköissä.

Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden yhteisesti toteuttama Kulttuuripolku-toiminta käynnistettiin elokuussa 2020. Kulttuuripolku tarjoaa jokaiselle koululaisella eskarista yhdeksänteen luokkaan vuosittain mahdollisuuden osallistua koulupäivän aikana maksutta kulttuuritapahtumaan tai –vierailuun. Vaikka kulttuuripolun ohjelmaa jouduttiin mukauttamaan voimassa olevien koronarajoitusten mukaiseksi, saatiin syksyllä vietyä läpi 2.-5. -luokille suunnattu ohjelma. Kulttuuripolku jatkuu keväällä 2021 ja toiminta vakiinnutetaan osaksi kirjasto- ja kulttuuripalvelujen sekä koulutus- ja varhaiskasvatuspalvelujen välistä yhteistyötä. Pääkirjaston peruskorjauksen aloittaminen syksyllä 2021 vaikuttaa koko tulosalueen toimintaan.

Koronapandemian aiheuttamat rajoitukset vaikuttivat laajasti kirjasto- ja kulttuuripalvelujen toimintaa sen kaikissa yksiköissä. Tulosalueen tuloista iso osa jäi toteutumatta, koska lipputuloja ei käytännössä saatu juuri lainkaan ja pääsymaksutuotot olivat aiempaa pienemmät vähäisemmän kävijämäärän vuoksi. Toisaalta myös menoja jäi peruuntuneiden tapahtumien ja toiminnan supistumisen vuoksi toteutumatta. Koronarajoitukset ovat luoneet myös uusia toimintatapoja ja palveluja.

Kirjastot jouduttiin maaliskuussa 2020 sulkemaan kokonaan ja ne päästiin avaamaan normaalisti vasta kesäkuun alussa. Kirjastojen palveluja jouduttiin rajaamaan uudestaan marraskuussa ja nämä rajoitukset ovat jatkuneet alkuvuonna. Kirjastoauto ei kulkenut lainkaan maaliskuu-heinäkuussa ja syksyn ensimmäisten kuukausien ajan jouduttiin tiukasti rajaamaan yhtäaikaisten kävijöiden määrää. Marraskuussa auton reittien ajaminen lopetettiin uudelleen.

Lähes kaikki kirjastoissa järjestettävät tapahtumat jouduttiin keväältä ja syksyltä perumaan. Joitakin tapahtumia, kuten Aleksis Kivi –viikon kirjailijavierailut, striimattiin asiakkaille verkossa katsottaviksi. Kirjaston ja koulujen välinen yhteistyö on kuitenkin jatkunut kevään keskeytystä lukuun ottamatta koko ajan ja myös ikäihmisiä on kirjaston kotipalvelun kautta palveltu mahdollisimman hyvin koronarajoitusten sallimissa puitteissa.

Lopen kunnankirjasto liittyi osaksi Ratamo-kirjastokimppaa lokakuussa. Ratamo-kirjastot laativat uuden toimintasuunnitelman, jonka pohjalta kimpan sisäistä yhteistyötä lähdetään kehittämään ja samalla käynnistetään myös Ratamo- ja Kirkes-kimppojen välisen yhteistyön laajentamisen mahdollisuudet.

Pääkirjaston peruskorjauksen suunnittelu käynnistettiin lokakuussa. Suunnittelussa on osallistettu sekä asiakkaita että työntekijöitä. Peruskorjauksen suunnittelu jatkuu alkuvuoden 2021 ja rakennushanke käynnistyy elo-syyskuun aikana. Tämä tarkoittaa kirjastopalvelujen siirtymistä väistötilaan.

Museo joutui koronarajoitusten vuoksi keväällä perumaan Taaborin toimintapäivät. Museot pystyttiin kuitenkin pitämään auki normaalisti kesäkauden ajan, mutta kävijämäärät olivat aiempia kesiä pienemmät, koska ryhmäkäynnit ja tapahtumat peruuntuivat. Myös museo on jatkanut kouluille ja päiväkodeille suunnattua toimintaansa syksyllä 2020.

Museon esinekokoelmien muutto vei huhti-lokakuussa kaikki liikenevät resurssit. Lyhyellä varoitusajalla tulleeeseen muuttoon ei pystytty varautumaan talousarviossa 2020 ja siihen saatiin lisätalousarviossa 25 000 euroa.

Seitsemänveljesta.net -sivuston tekninen uudistus ja sisällön päivitys valmistuivat suunnitellusti.

OKM:n avustuksella toteutettiin viiden lähialueen museon yhteishankkeena 1970-90 -lukujen valokuvien digitointi. Siihen liittyen osallistettiin kuntalaisia kuvien tunnistukseen ja kuviin liittyvien muistojen ja tietojen kartuttamiseen.

Kulttuuripalvelut joutui koronarajoitusten takia perumaan tai siirtämään yli puolet suunnitelluista tapahtumista ja näyttelyistä. Taaborinvuori oli alkukesän suljettuna ja avattiin tapahtumakäyttöön elokuussa. Muun muassa loppuunmyytyä Taaborinvuori soi –konserttia ei voitu järjestää tiukimpien rajoitusten purkamisesta huolimatta, koska yleisön turvavälejä ei ollut mahdollista toteuttaa takautuvasti. Kulttuuripalveluiden ohjelman perumisia korvattiin osittain julkaisemalla videoita näyttelyistä ja tapahtumista, sekä striimaamalla kaksi isompaa tapahtumaa.

Kulttuuripalveluiden vetämä valtakunnallinen Seitsemän veljeksien 150-vuotisjuhluvuosi toteutettiin koronarajoituksista johtuen suureksi osaksi alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen. Kokonaan peruttujen tapahtumien tilalle tuotettiin nopealla aikataululla korvaavaa ohjelmaa, kuten Monikon seinään heijastettu videoteos. Juhlavuoden päätapahtumaa ei voitu järjestää avoimena

yleisötapahtumana, mutta se striimattiin yleisölle kumppanina toimineen Helsingin Sanomien toimesta. Striimauksen ansiosta valtakunnalliseksi muodostunutta tapahtumaa seurasi ennätysleisö.

Juhlavuosi onnistui kokonaisuutena hyvin koronan aiheuttamista haasteista ja muutoksista huolimatta. Useat yritykset lähtivät tukemaan juhlavuotta sen merkittävän ja yhteiseksi koetun aiheen takia. Juhlavuoden avannut, Helsinki-Tampere -moottoritien sillan valaissut Seitsemän veljeksien valo –teos ja juhlavuoden teemat saivat runsaasti valtakunnallistakin huomiota ja näkyvyyttä. Opetus- ja kulttuuriministeriö tuki juhlavuotta 60 000 euron erityisavustuksella ja Nurmijärven Sähkö 5000 euron sponsorirahalla.

Kulttuuripalvelut jatkoi kunnan taidekokoelman inventointia ja Collecte-ohjelmaan viedyn teosluettelon täydentämistä. Inventointiin käytettiin tapahtumien ja näyttelyiden järjestämisestä vapautuneita resursseja.

Koronarajoituksilla oli paljon vaikutusta yhdistysten ja muiden kulttuuriavustusta hakevien toimijoiden toimintaan. Myönnettyjä kulttuuriavustuksia jäi toiminnan peruuntumisen vuoksi käyttämättä.

Investointien toteutuminen

Esitetään tulosalueen investointien toteutuminen päättyneeltä tilikaudelta. Taulukkopohja löytyy Teams-alustalta.

Investointihanke	Alkuperäinen TA 2020	Siitä muutos	TA+muut. 2020	TP 2020	Poikkeama	Poikkeama %
Klaukkalan kirjastosalin ja työtili	-50 000	0	-50 000	-12 504	-37 496	75 %

Klaukkalan kirjaston tilauudistus päästiin toteuttamaan osittain vuonna 2020: Asiakaspalvelualue nykyaikaistettiin työskentelyergonomia huomioiden, ja kirjasto sai uuden toimivamman esiintymisalueen yleisötilaisuuksia varten. Kalusteisiin varattu investointiraha käytettiin vain osittain, koska koko kirjaston tiloja ei päästy uudistamaan yhdellä kertaa tilakeskuksen korjausbudjetoinnin vuoksi.

Taaborinvuoren sosiaalitalan rakentaminen oli vuoden 2020 pysähdyksissä. Rakennusprojektia on tarkoitus jatkaa vuonna 2021.

Pääkirjaston peruskorjauksen suunnittelu aloitettiin lokakuussa.

Keskeisimmät perustiedot

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala kirjasto- ja kulttuuripalvelut						
PALVELU	MITTARI		TP 2020	TA 2020	TP2019	TP 2018
Kulttuuripalvelut						
	Erillisavustukset	kpl	2	2	2	2
	Erillisavustukset	€	63 050	61 050	61 050	56 050
	Myönnetyt kohdeavustukset	kpl	14	30	24	31
	Jaetut kohdeavustukset	€	22 700	52 500	43 490	52 500
	Avustusmeno	€/kohde	1 621	1 500	1 812	1 399
	Avustumääräraha	€/asukas	2,46	2,64	2,66	2,36
	Kulttuuritapahtumat	kpl	32	45	58	71
	Kävijämäärä	kpl	11 948	21 000	12 753	19 094
	€/kävijä	€	17,5	23,67	27,82	23,87
	Näyttelyt	kpl	7	10	7	9
	Kävijämäärä	kpl	5087	10 000	8 975	9 940
	Taidekokoelma	kpl	768	573	782	566
Kulttuuripalvelut yhteensä	Kulttuuripalvelut	€/asukas	7,2	11,56	11,40	10,68
	Tuottojen osuus kuluista	%	18	17,1	17,4	20,2
	Tuotot	€	67 781	84 800	95 917	92 023
	Kulut	€	384 441	496 929	468 438	455 753
	Netto	€	316 660	421 129	372 521	353 730
Museot	Museokäynnit	kpl	5800	14 500	15 723	14 400
	€/käynti		53	23,86	22,53	25,55
	Aukiolotunnit vuodessa		1264	1 900	2 104	1 979
	Kävijät/aukiolotunti		5	7	7	7
	Näyttelyt	kpl	4	5	5	5
	Tallenteiden määrä	kpl	30000	29000	26500	28700
	Kulttuuriperintöopetuskerrat, koulut ja päiväkodit	h	64	90	102	86
	Osallistujat/opetuskerta	kpl	1397	21	23	21
	Tapahtumat	kpl	8	10	11	12
	Tapahtumien osallistujat	kpl	1157	2500	2051	2521
Museot yhteensä	Museot	€/asukas	6,76	8,04	8,24	8,62
	Tuottojen osuus kuluista	%	5,6	9,8	6,8	19,5
	Tuotot	€	17 778	34 000	32 914	71 605
	Kulut	€	313 168	345 925	354 177	367 859
	Netto	€	295 390	311 925	321 262	296 255
Kirjasto	Lainat	kpl	550500	650000	671920	651435
		€/laina	4	3,61	3,35	3,31
	Aukiolotunnit vuodessa	h	6925	8770	8814	8775
		€/h	318,74	250	255,48	245,85
	Käynnit	kpl	229984	340000	347880	342828
		€/käynti	9,6	6,91	6,47	6,29
	Tapahtumat	kpl	133	110	106	119
	Tapahtumien kävijämäärät	kpl	2934	3500	4453	3715
	Kirjastonkäytönopetus ja kirjavinkaukset	kpl	51	140	195	159
	Osallistujat	kpl	654	3 000	3820	3013
	Kirjastoaineistokulut	€	255 666	268 000	275 934	274 744
		€/asukas	5,85	6,23	6,42	6,44
Kirjastopalvelut yhteensä	Kirjastot	€/asukas	50,55	54,62	52,38	50,55
	Tuottojen osuus kuluista	%	2,6	3,0	4,7	4,5
	Tuotot	€	57 606	70 950	106 846	97 700
	Kulut	€	2 207 304	2 348 618	2 251 759	2 157 348
	Netto	€	2 149 698	2 277 668	2 144 913	2 059 647

Nuorisopalvelut

	Alkuperäinen TA 2020	Siitä muutos	TA+muut. 2020	TP 2020	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2019
Toimintatuotot	493 950	-62 925	431 025	473 151	-42 126	-10 %	613 619
Toimintakulut	-3 026 136	89 395	-2 936 741	-2 728 981	-207 760	7 %	-2 915 879
Toimintakate	-2 532 186	26 470	-2 505 716	-2 255 830	-249 886	10 %	-2 302 259

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Nuorisopalveluiden toimintakate alittui 249 886 euroa käyttöprosentin ollessa 90,0. Kulujen toteumaprosentti oli 92,9 ja toimintatuottojen 109,8.

Koronapandemia vaikutti merkittävästi nuorisotyöhön. Klaukkalassa aloitetun yhteisöllisyysuhankeen puitteissa kuultiin kevään aikana n. 500 koululaista. Toiminnan tavoitteena oli kerätä nuorilta ideoita, miten parantaa lasten ja nuorten viihtyvyyttä asuinalueella. Suunnittelua jatkettiin kolmessa pienryhmässä. Ryhmien tehtävänä oli nuorten ideoiden pohjalta suunnitella tapahtumia yms. nuorille. Tapahtuminen toteutuksen suunnittelu siirrettiin vuodelle 2021 koronasta johtuen.

Nuorisotilat sulki ovensa ja suunnitellut tapahtumat jouduttiin perumaan. Nuorisotyö siirrettiin ketterästi keväällä sosiaalisen median eri kanaviin, jossa nuorille järjestettiin erilaisia kilpailuja ja tehtäviä sekä tuettiin nuoria tarjoamalla mahdollisuus kahdenkeskeiseen keskusteluun. Instagramlivessä keskusteltiin kokemusasiantuntijan kanssa päihteistä, kuultiin poliisin näkemyksiä sekä juteltiin nuorille tärkeistä asioista. Nettikertissä juteltiin nuorten kanssa heitä kiinnostavista asioista. Nuorille tarjottiin mahdollisuutta verkkopelailuun, järjestettiin instagramissa visailuja ja tehtiin tiktok-videoita. Nuoriin oltiin yhteydessä whatsappin, snapchatin ja discordin kautta. Rajamäen nuortenkerhon ”ykkösellä sisään kilpailu” esitettiin tv-ohjelma Possessa. Työtä sosiaalisen median eri kanavissa kehitettiin vuoden 2020 aikana ja kehitetään edelleen. Työ sosiaalisessa mediassa ei kuitenkaan korvaa lasten ja nuorten aitoja kohtaamisia. Nuorten keskuudessa havaittiin pahoinvoinnin lisääntymistä. Etsivien nuorisotyöntekijöiden asiakkuuksien kestot kasvoivat. Nuorten työpajatoiminta keskeytettiin kevään ajaksi, mutta jatkui syksyllä rajoitetulla nuorten määrällä. Työkokeiluun ja kuntouttavaan työtoimintaan ei voitu nuoria ohjata. Etsivät nuorisotyöntekijät kannattelivat nuoria, koska muiden palveluiden piiriin pääseminen vaikeutui.

Kesäleirit järjestettiin pienimmällä osallistujamäärällä. Lapsille ja nuorille järjestettiin kesäkuussa neljässä nuorisotilassa suuren suosion saavuttanutta maksutonta avointa toimintaa.

Koulujen kanssa tehtävää yhteistyötä jatkettiin järjestämällä 7-luokan ryhmäytyksiä, päihdepäiviä yläkouluille, Kantti Kestää -toiminta 6-luokkalaisille, koulukahviloita yläkouluilla ja kaverikerhoja.

Koululaisten iltapäiväkerhot toimivat keväällä nuorisotiloissa pienemmällä osallistujamäärällä. Syyslukukaudella iltapäivätoiminta käynnistyi kaikissa toimipisteissä. Monikkosalin toiminta keskeytettiin kevään ajaksi, mutta jatkui syksyllä rajoitetuilla asiakaspaikkamäärällä. Salia käytettiin myös erilaisten striimauksien toteuttamiseen. Monikon kahviossa aloitettiin kevyen lounaan myynti. Monikkosalin ja nuorisotilojen vuokrauksen väheneminen vaikutti vuokratuottojen alenemiseen. Tuotot vähenivät myös leirien osallistumismaksuissa sekä iltapäiväkerhojen asiakasmaksuissa.

Keskeisimmät perustiedot

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala nuorisopalvelut						
PALVELU	MITTARI		TP 2020	TA 2020	TP 2019	TP 2018
Järjestöjen nuorisotoiminta	Avustettuja järjestöjä	kpl	12	13	13	13
	Kulut	€	34 500	34 500	30 364	32 150
Erityisnuorisotyö	Kulut	€	48 268	47 000	49 730	36 586
Aamu- ja iltpäivätoiminta	Asiakkaat, kunnan omatoiminta	kpl	122	125	117	124
		€/käynti	7,21	7,01	7,6	7,01
	Avustukset	€	179 065	164 500	186 000	183 045
	Per lapsi	€	673	660	659	677
Nuorison työllistäminen	Työllistettyjen määrä (palkkatuki/harjoittelu)	kpl	50	15/70	16/71	15/71
	Tuotot	€	195 600	240 000	236 486	281 681
	Kulut	€	466 000	463 000	490 966	600 110
	Netto	€	270 400	223 000	236 486	318 429
Etsivänuorisotyö	Asiakkaiden määrä	kpl	187	210	190	196
	Tuotot/avustus	€	90 000	55 000	55 000	55 000
	Kulut	€	134 200	84 000	84 762	84 153
	Netto	€	44 200	29 000	29 762	30 653
Nuorten kesätyöllistäminen	Palkattavien määrä	kpl	77	80	83	81
	Kunnan oma/€		20 100	50 000	50 400	50 400
	Setelien lukumäärä	kpl	172	200	231	220
	Setelien määrä/€		330	330	330	330
Monikkosali	Tilaisuuksien määrä (peruttu 175 kpl)	kpl	122	210	240	193
	Kävijöiden määrä	kpl	4 734	29 500	27 413	27 652
	Tuotot	€	40 820	80 000	80 386	77 309
	Kulut	€	620 069	626 200	648 605	773 130
	Netto	€	579 243	546 200	568 219	695 820
Nuorisopalvelut yhteensä	Tuotot	€	473 151	493 950	613 619	699 004
	Kulut	€	2 728 604	3 029 510	2 915 878	2 926 300
	Tuotot % kuluista	%	17	16	21	22
	Netto	€	2 255 453	2 535 560	2 302 259	2 296 395

Liikuntapalvelut

	Alkuperäinen TA 2020	Siitä muutos	TA+muut. 2020	TP 2020	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2019
Toimintatuotot	146 000	-25 000	121 000	97 977	23 023	19 %	146 043
Toimintakulut	-877 769	5 000	-872 769	-784 614	-88 155	10 %	-839 201
Toimintakate	-731 769	-20 000	-751 769	-686 636	-65 133	9 %	-693 158

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Liikuntapalveluiden toimintakateen toteuma oli vuonna 2020 91,3 %. Toimintakate alittui 65 133 euroa. Tulotavoite alittui 23 023 euroa. Menot alittuivat 88 155 euroa. Keskeisimmät syyt tulotavoitteen alittumiselle oli koronapandemian aiheuttama ohjatun toiminnan keskeytyminen sekä liikuntasalien sulkeutuminen. Kesäajasta eteenpäin loppuvuonna järjestetyt toiminnot jouduttiin toteuttamaan supistetusti rajatuilla osallistujamäärillä, jolloin ohjattujen liikuntaryhmien koot lähes puolittuivat normaalista. Toimintojen keskeytyksen sekä liikuntasalien sulkujen takia toimintakulut myös alittuivat. Keskeisimpinä tekijöinä oli asiantuntijapalveluiden sekä toimitilavuokrien väheneminen.

Liikuntapalveluiden toiminnan sisältöä kehitettiin tuottamalla ohjattua toimintaa ulkona sekä tuottamalla sisältöä eri kanaviin sosiaalisessa mediassa. Ohjattujen tuntien sisältöä kehitettiin kuntalaisten toiveiden mukaisesti ja uusina ryhminä aloitimme lasten ja aikuisten akrobatiaryhmät sekä toteutimme useamman työikäisten ryhmäliikuntatunnin ulkona eri taajamissa. Sosiaalisen median sisältö painottui esittelemään kunnassa olevia ulkoliikuntapaikkoja ja erilaisia mahdollisuuksia niiden hyödyntämiseen eri vuoden aikoina. Liikuntapalvelut toteuttivat myös sosiaalisen median välityksellä erilaisia haasteita ja kilpailuja, joilla pyrittiin aktivoimaan kuntalaisten liikkumista ja ulkoilua joko yksin tai yhdessä esimerkiksi perheen kanssa.

Vuodelle 2021 liikuntapalvelut lisäävät ikäihmisille kaksi liikuntaryhmää, joiden keskeisenä tavoitteena on tukea arjessa selviytymistä ja itsenäistä arkea. Ryhmät sisältävät toimintakykyä mittaavat testit. Muutoin ohjaustoiminnassa ei ole näkyvissä suurempia muutostarpeita vuodelle 2021.

Keskeisimmät perustiedot

Sivistys- ja hyvinvointitoimiala liikuntapalvelut						
PALVELU	MITTARI		TP 2020	TA 2020	TP2019	TP 2018
Ohjattuja tunteja	Ryhmiä	kpl	84	98	84	78
	Ohjaukset vuodessa	kpl	833	2 548	2 450	2 279
	Osallistumisia yhteensä		10 016	22 933	20 967	24 206
	Osallistumisia ka./ryhmä		7	9	9	11
	Keskiarvo €/osanottaja/netto	€	19	12,2	12	9
	Menot yhteensä	€	199 424	279 780	246 384	229 620
	Tuotot	€	39 720	66 000	58 812	69 766
	Netto	€	159 704	213 780	187 572	159 854
Seura- ja järjestötoiminta	Avustetut seurat	kpl	34	40	37	39
	Haettu avustus	€	293 491		373 410	354 213
	Myönnetyt avustukset	€	218 000	218 000	210 000	210 000
	Avustus ka. €/seura	€	6 411	5 375	5 250	5 382
	Avustus ka. % seurojen menoista	%			0	0
	Avustusmääräraha €/asukas	€	4,99 €	5,00 €	4,92 €	4,95 €
Liikuntapalvelut yhteensä	Kulut	€	784 323	877 769	839 201	836 569
	Tuotot	€	97 977	146 000	146 043	152 664
	Menot €/asukas	€	17,9	20,6	19,7	19,6
	Tuottojen osuus kuluista	%	12 %	17 %	17 %	18 %
	Netto	€	686 345	731 769	693 158	683 905
Koulujen liikuntasalit	Liikuntasaleja	kpl	24	24	24	24
	Myönnetyt vuorot tuntia/vuosi	h	19 109	21 188	26 499	25 546
	Maksullisia vuoroja tuntia vuosi	h	6 167	7 049	7 856	7 624
	Maksuttomia vuoroja tuntia vuosi	h	12 942	14 139	18 643	17 922
	Liikuntapalveluiden menot	€	206 139	218 060	245 970	244 054
	Liikuntapalveluiden tulot	€	56 800	80 000	86 192	82 613
	Netto	€	149 339	138 060	159 778	161 441

Hyvinvointipalvelut

	Alkuperäinen TA 2020	Siitä muutos	TA+muut. 2020	TP 2020	Poikkeama	Poikkeama %	TP 2019
Toimintatuotot	298 340	0	298 340	298 205	135	0 %	438 533
Toimintakulut	-1 755 710	0	-1 755 710	-1 639 897	-115 813	7 %	-1 655 654
Toimintakate	-1 457 370	0	-1 457 370	-1 341 692	-115 678	8 %	-1 217 121

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Hyvinvointipalvelujen toimintakate alittui 115 678 euroa. Tulot toteutuivat talousarvion mukaisesti. Kuluissa alittuivat henkilöstökulut 51 574 euroa ja palvelujen ostot 30 551 euroa.

Kasvun ja oppimisen tukipalvelut

Koronaepidemia siirsi lapset ja nuoret etäopiskeluun maaliskuussa 2020, jonka seurauksena yksikön palvelut siirrettiin sähköisille alustoille. Vain välttämättömät asiakastapaamiset toteutettiin kouluilla. Osa lapsista ja nuorista ei halunnut asioida sähköisesti, vaan he jäivät odottamaan paluuta lähitapaamisiin. Etävastaanotot ja -palaverit jäivät työntekijöiden palveluvalikkoon myös lähiopetukseen siirtymisen jälkeen.

Elokuussa perusopetuksen 2 - 9 -luokkien oppilaille toteutettiin hyvinvointikysely. Kyselyn tarkoituksena oli opetushallituksen ohjeistuksen mukaisesti selvittää oppilaiden hyvinvointia ja mahdollista tuen tarvetta. Kyselyn jälkeen oppilaille tarjottiin, heidän sitä toivoessa, koulun aikuisten keskustelutukea. Kysely toteutetaan uudestaan keväällä 2021.

Valtion erityisavustuksella palkattiin joulukuun alusta Nurmijärven lukioon psykososiaalinen erityisohjaaja. Erityisavustusta myönnettiin koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi lukiokoulutuksessa. Tavoitteena on lisätä opiskeluhoillon tukea erityisesti mielen hyvinvoinnin asioissa.

Psykologien rekrytoinnissa oli vaikeuksia vuoden aikana. Tästä seurasi palveluvajetta sekä varhaiskasvatus- että koulupsykologien tehtävissä.

Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä kuraattoripalvelu siirtyi kunnan omaksi toiminnaksi, mikä vahvisti resurssia ja osaamista toisen asteen kuraattoripalveluissa.

Yksikössä otettiin käyttöön uusi asiakastietojärjestelmä entisten asiakas- ja potilastietojärjestelmien siirtyessä kokonaisuudessaan Keusoten käyttöön.

Kotoutumispalvelut

Kotoutumispalvelussa annettiin asiakkuuteen pohjautuvaa kotouttavaa palvelua kansainvälistä suojelua saaville henkilöille, sekä yleistä matalan kynnyksen palveluohjausta kaikille kunnan maahanmuuttajille, tuloperusteesta riippumatta. Kunta oli juuri edellisen vuoden lopussa vastaanottanut 25 kiintiöpakolaista.

Maaliskuussa etätyösuositusten myötä yksikössä siirryttiin osittain etätyöhön. Kotouttava työ sisälsi terveysturvallisuus huomioiden myös lähikontaktia edellyttävää asiointiapua välttämättömissä asioissa, ohjausta ja neuvontaa eri palveluihin hakeuduttaessa sekä hyvinvointia edistävää elämänhallinnan tukea. Monikielistä ja monikanavaista koronatiedotusta tehtiin läpi vuoden.

Koronapandemian myötä kotouttavan palvelun sekä kaikkien maahanmuuttajien palveluohjauksen ja neuvonnan tarve kasvoi. Digitaalisten palvelujen nopea yleistyminen haastoi maahanmuuttaja-asiakkaita yhtäältä itsenäiseen asioiden hoitamiseen, toisaalta nettipohjaisten palvelujen harjoitteluun yhdessä henkilökunnan kanssa.

Kieli- ja kotoutumiskoulutus sekä muu maahanmuuttajien saama koulutus siirtyi suositusten mukaisesti etäopiskeluksi. Vapaaehtoissektori on lisäksi organisoitunut kuntaan runsaasti etäkielikerhomahdollisuuksia ja niihin ohjattiin aktiivisesti. Moni järjestö- ja seurakuntayhteistyö keskeytyi tai jatkui rajoitettuna, mutta verkosto päivitti säännöllisesti tilannetietoja ja visioi vaihtoehtoisia toimintatapoja järjestää kotouttavaa toimintaa kunnan alueella.

Kunta ei vastaanottanut pakolaisia vuonna 2020. Kotoutumispalveluista siirtyi pois asiakkuudesta n. 50 henkilöä laskennallisten korvausten päätyttyä.

Kunta päivitti kotouttamisohjelmansa vuodelle 2021 - 2022 ja se hyväksyttiin kunnanvaltuustossa syksyllä 2020.

Hyvinvoinnin edistäminen

Kunta liittyi osaksi kansallista, THL:n eli Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen koordinoimaa, Terve kunta- verkostoa. Verkosto kokoaa yhteen kuntia, joissa terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen on keskeinen strateginen linjaus ja toimintaa ohjaava periaate.

Kuntien tehtävänä on ollut edistää kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta myös koronaepidemian aikana. Erityisen tärkeää on ollut tukea haavoittuvassa asemassa olevien kuntalaisten hyvinvointia ja vastata heidän avuntarpeeseensa. Keväällä organisoitiin yhteistyössä seurakunnan vapaaehtoistoiminnan kanssa kauppa- ja ruoka-apu haasteellisessa asemassa oleville ikäihmisille. Kunnan työntekijät myös soittivat 80 – vuotiaille ja sitä vanhemmille kuntalaisille kartoittaen heidän hyvinvointinsa tilaa. Soittojen avulla tavoitettiin 854 ikäihmistä. Soittojen perusteella tehtiin 35 palvelutarpeen arviointipyyntöä. Soittojen ja kysymysten perusteella yksinäisyyttä kokeville ikäihmisille perustettiin seurakunnan vapaaehtoisten kanssa säännöllinen soittorinki, jonka piirissä on 40–60 ikäihmistä.

Hyvinvointia ja terveyttä edistävä viestintä oli oleellinen osa koronan ehkäisyä ja kuntalaisten hyvinvoinnin tukemista. Kuntalaisille viestittiin erilaisista tukea antavista yhdistyksistä ja järjestöistä sekä kunnan ja Keusoten neuvoa ja apua antavista numeroista eri teemoilla, kuten mielen hyvinvointi, apua tarjoavat tahot ja yksinäisyys.

Kunta jakoi myös kasvomaskeja vähävaraisille kuntalaisille kunnan kirjastoista.

Hyvinvointia ja terveyttä edistävien järjestö- ja yhdistysavustusten jakoperusteita kohdennettiin tukemaan entistä paremmin kunnan strategiaa ja eri hyvinvointia edistäviä ohjelmia. Kunta on ollut huolissaan järjestö- ja yhdistyssektorin mahdollisuuksista toimia korona-aikana. Tilannetta kartoitettiin erillisellä kyselyllä loppuvuodesta, jonka seurauksena mahdollisesti käyttämättä jääneitä hyte-avustuksia voi käyttää vuoden 2021 puolella.

Kunnan ja Keusoten yhdyspintatyöskentelyä kehitettiin, palveluihin ohjautumisen edistämiseksi, monialaisesti niin kuntatasolla kuin erilaisissa alueellisissa työryhmissä, kuten päihde- ja mielenterveyden edistäminen ja perhe- ja lähisuhdeväkivallan tuki.

Keskeisimmät perustiedot

PALVELU	MITTARI		TP 2020	TA 2020	TP 2019	TP 2018
Kasvun ja oppimisen tukipalvelut	Psykologien ja kuraattoreiden yksilöasiakkaiden määrä/yksilötyöhön käytetty aika	kpl	2 465	2 550	2 402	2 423
		€/asiakas	269	278	274	246
	Psykologien ja kuraattoreiden asiakaskontaktit/yksilötyöhön käytetty aika	kpl	7 700	7 000	7 195	8 219
		€/kpl	86	101	92	73
	Tuotot	€	12 272	8 340	10 298	5 916
	Kulut	€	1 218 121	1 298 661	1 209 068	1 090 587
	Netto	€	1 205 849	1 290 321	1 198 770	1 084 671

PALVELU	MITTARI		TP 2020	TA 2020	TP 2019	TP 2018
Kotoutumispalvelut	Asiakaskontaktien määrä keskimäärin/kk	kpl	156	105	130	224
		€/kpl	144	228	228	198
	ELY-keskuksen korvauksen piirissä olevien henkilöiden määrä keskimäärin/kk	kpl	79	82	106	124
		€/kpl	284	228	279	
	Tuotot	€	285 933	290 000	428 235	534 188
	Kulut	€	269 366	290 000	355 254	534 188
	Netto	€	16 567	0	72 981	0